

nictví družstva v oprávnění likvidatora prokázati veřejnými aneb veřejně ověřenými listinami, a, nestalo-li se tak, jako v tomto případě, bylo návrh na povolení exekuce zamítnouti. Podotknouti jest, že nebylo povinností soudce, by si sám obstaral doklad o tom, zda pohledávka vnuceného likvidatora nepřešla opět na společenstvo. Vždyť tento přechod oprávnění jednak nebyl ani v návrhu výslovně tvrzen, jednak §§ 3 a 55 ex. ř. zakazují při návrhu na povolení exekuce konati předběžné šetření a vyžadovati od úřadu nebo stran potřebné listiny, vyjmouc případy výslovně v zákoně uvedené, které zde nepřicházejí v úvahu. (Rozh. nejv. soudu ze dne 5. prosince 1922, R I 1278/22, sb. n. s. čís. 2066).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Mínění vymáhající věřitelky, že doložkou na ukládacím platebním rozkaze, dle níž jest platiti u Zemské banky na účet vnuceného likvidatora, označeno jest pouze místo platební, nelze přisvědčiti. Místem platebním jest Zemská banka; dalším ustanovením, že jest platiti na účet vnuceného likvidatora, jest však označena osoba z exekučního titulu oprávněná. Dle §u 1 zákona ze dne 20. prosince 1922, čís. 408 sb. z. a n. jest vnucený likvidator veřejným orgánem, jemuž dle §u 5 jest propůjčeno právo, neuhrazený schodek z obchodů družstva s bavlnou a přízí, zakoupené na úvěr, za který vláda vzala na se záruku, rozvrhnouti na osoby k jeho uhrazení povinné a uložiti jim placení částek na ně připadajících platebními příkazy, jež jsou exekučními tituly. Není v zákoně uvedeno, že družstvo jest oprávněno, na základě platebních rozkazů, vnuceným likvidátorem vydaných, vymáhati zaplacení rozvržených částek. V platebním rozkaze jest dlužníku uloženo, zaplatiti na účet vnuceného likvidatora. V zákoně není také uvedeno, že rozvržené částky jest odvésti družstvu; dle §u 8 poslední odstavec jest peníze, které na základě rozvrhu neuhrazeného schodku se sejdou, odvésti Bankovnímu úřadu ministerstva financí na úhradu úvěru státem zaručeného. Za osobu oprávněnou z exekučního titulu lze tudíž pokládati jen vnuceného likvidatora, nikoliv družstvo.

Čís. 5306.

Rukojemská smlouva nevyžaduje formy písemné aniž jinakých formalit, je-li rukojemství samo obchodem, ať již na straně věřitele, nebo rukojmího.

Pokud jest převzetí rukojemství za vyrovnacího řízení zvláštní výhodou věřitele, zapovězenou §em 47 vyr. ř.

(Rozh. ze dne 23. září 1925, Rv I 549/25.)

Žalobě na Marii B-ovou o zaplacení 6.175 Kč bylo o b ě m a n i ž-ší m i s o u d y vyhověno. Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvnímu soudu, by doplně řízení, znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Jest přisvědčiti právnímu názoru odvolacího soudu, že zásady Šu 1346 odstavec druhý obč. zák. nelze použiti, jest-li rukojemství samo obchodem, ať již na straně věřitele nebo rukojmího, a že tu platí čl. 317 odstavec první obch. zák., dle něhož se při obchodě nevyžaduje pro smlouvu písemného vyhotovení, aniž jinakých formalit. Žalobkyně byla v době, kdy se jí žalovaná za dluh svého manžela zaručila, obchodníkem a byla tudíž i rukojemská smlouva dle čl. 273 (274) obch. zák. aspoň na její straně obchodem a nebylo proto k její platnosti třeba písemné formy. Byla-li by tedy tato rukojemská smlouva jinak platnou a účinnou, ručila by žalovaná dle čl. 281 odstavec druhý obch. zák. a Šu 1357 obč. zák. za celý dluh rukou společnou a nedílnou s hlavním dlužníkem, svým manželem. Než odvolací soud neobíral se námitkou žalovane strany, že celé jednání žalobkyně, končící podpisem obou směnek, tudíž i záruka Marie B-ové za dluh Františka B-a bylo nedovoleným ve smyslu Šu 47 vyr. ř., poněvadž jím měla býti žalobkyni poskytnuta výhoda proti ostatním věřitelům, a omezil se toliko na poukaz k ustanovení Šu 48 vyr. ř. a 151 konk. ř., dle nichž zavedení vyrovnávacího řízení ani uvalení úpadku na jmění hlavního dlužníka nemá vlivu na rukojemský závazek třetí osoby. Tímto předpisem jsou však míněny jen rukojemské závazky, ujednané před zavedením vyrovnávacího řízení, jež nejsou k tomuto řízení v žádném vztahu. Naproti tomu jest však dle Šu 47 vyr. ř. a souhlasného Šu 150 konk. ř. neplatnou úmluva dlužníka nebo jiných osob, s některým věřitelem, kterou se mu před uzavřením vyrovnání nebo v době mezi jeho ujednáním a právní mocí potvrzovacího usnesení vyhrazuje právě z podnětu vyrovnávacího řízení nebo v nějaké, třeba jen vzdálené souvislosti s ním objektivně nějaká výhoda. V tomto případě zaručila se Marie B-ová za dluh svého manžela za vyrovnávacího řízení za okolností, z nichž by bylo po případě možno dovoditi, že se tak stalo za tím účelem, aby žalobkyně došla bezpečnějšího uspokojení své pohledávky a ve větším rozsahu, než by se jí ho jinak dostalo. Odvolací soud zjistil, že František B. po zahájení vyrovnávacího řízení dluhoval žalobkyni 23.032 Kč za zboží, dané mu do komise a 7.002 Kč za zboží pevně zakoupené, že pak za vyrovnacího řízení bylo mezi nimi ujednáno, že František B. převezme komisní zboží do vlastnictví po slevě 50% a co do dluhu 7.002 Kč že má platiti 30% kvotu dle vyrovnacího návrhu. Celý dluh byl pak vyúčtován na 16.820 Kč a kryt dvěma směnkami, jež pak podepsala i Marie B-ová, zavázavši se při té příležitosti za dluh svého manžela jako rukojmí. Později byl dluh zaokrouhlen na 15.000 Kč a uhrazen až na zbytek 6.175 Kč. Žalovaná strana tvrdila však v první stolici, že František B. převzal zboží, dané mu původně do komise již k naléhání zástupce žalobkyně patrně před zahájením vyrovnávacího řízení na pevný účet. Pak by ovšem byla bývala celá pohledávka žalobkyně vyrovnávacím řízením dotčena Správnosti tvrzení žalovane strany zdála by se nasvědčovati okolnost, že žalující firma ve své přihlášce k vyrovnávacímu řízení neuplatnila vylučovacího práva, nýbrž přihlásila celou svou pohledávku jako každý jiný věřitel a že se také s celou touto pohledávkou zúčastnila hlasování.

Kdyby tedy bylo správným, že komisní zboží bylo Františkem B-em převzato na pevný účet již před vyrovnávacím řízením, byla by pozdější úmluva o slevě 50% na tomto zboží a zajištění zbytkové pohledávky žalobkyně (včetně další pohledávky 7.002 Kč do výše 30%) směnkami a nad to ještě rukojemstvím Marie B-ové zřejmě nedovolenou výhodou ve smyslu §u 47 vyr. ř. Ale i kdyby bylo pravdou, že František B. v době do zahájení vyrovnávacího řízení komisního zboží na pevný účet nepřevzal, bylo by opět rozhodno, zda toto zboží za vyrovnávacího řízení bylo po ruce, či zda bylo již rozprodáno a v tomto případě, zda se tak stalo před, či již po zahájení vyrovnávacího řízení (§ 21 vyr. ř.). Okolnosti tyto měly by totiž vliv na posouzení otázky, zda žalobkyni vůbec příslušelo právo na vyloučení zboží, daného do komise neb výtežku za ně, či jen nárok náhradní, který by byl ovšem odkázán toliko na kvotu. Dle toho bylo by pak posuzovati dosah a přípustnost onoho mimosoudního ujednání mezi stranami, jmenovitě i záručního závazku Marie B-ové. Uvésti jest ještě, že subjektivní momenty, zejména pohnutka a účel úmluvy, o jejíž přípustnosti se zřetelem k §u 47 vyr. ř. jest uvažovati, jsou právě tak nerozhodnými, jako její hospodářský význam a úspěch. Bylo by proto zcela lhostejno, zda pohnutkou žalované Marie B-ové bylo, aby zamezila trestní stíhání svého manžela, či zda mělo býti docíleno hlasování v určitém směru a zda to mělo pro výsledek vyrovnání nějaký význam, čili nic. Poněvadž okolnosti svrchu vytčené, pro spor rozhodné nebyly jednak vůbec vzaty na přetřes, jednak, pokud se tak stalo, nebylo přihlíženo k námitkám žalované strany a nabídnutým jí dukazům, jichž výsledky by mohly míti po případě podstatný vliv na hodnocení důkazů již provedených, zůstalo řízení neúplným a bylo proto dle §u 510 c. ř. s. rozsudky obou nižších stolic zrušiti.

Čís. 5307.

Dozorčí rada akciové společnosti (čl. 194, 226 obch. zák.) není oprávněna podati žalobu proti vůli valné hromady v případě, kde tato jest ochotna sprostiti jí i správní radu zodpovědnosti udělením absolutoria, pod výminkou, již dozorčí rada podáním žaloby zmařila.

Zmocnění valné hromady možno dáti po případě dodatně.

(Rozh. ze dne 23. září 1925, Rv I 1055/25.)

Proti žalobě dozorčí rady akciové společnosti T. proti správním radum téže společnosti, by nahradili společnosti škodu, vznesli žalovaní námitku nedostatku aktivního oprávnění ku sporu. **P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e** žalobu zamítl. **D ů v o d y:** Ze znění žalobní žádosti »jsou povinni zaplatiti akciové společnosti T. jménem náhrady škody« jasně vysvítá, že žalobci nechtěli tím uplatniti pouze svou vlastní zodpovědnost (čl. 194, odstavec třetí obch. zák.), nýbrž chtěli jménem akciové společnosti T. a pro tuto společnost uplatňovati škodu, která jí prý byla způsobena žalovanými. Článek 226 obch. zák. prohlašuje, že předpisu čl. 194 obch. zák. lze užiti na akciové společnosti Zastupo-